

I. Úžas nad Jeho láskou

1 Príbeh lásky

*Mt 9, 36 - 10,8 Zvolal svojich dvanástich učeníkov a vyslal ich
Jedenásta cezročná nedeľa A : Zabudol sm ťa včera pobožkať*

Parížske noviny *Le Parisien liberte* medzi inzerátmi zverejnili nasledujúci text: „Zabudol som ťa včera pobožkať, odpusť. Všetko moje je tvoje.“ Namiesto podpisu bolo mobilné číslo. Na druhý deň dostal inzerujúci štyristopäťdesiatšesť sms. Tolko dievčat reagovalo na vetu: „Zabudol som ťa včera pobožkať, odpusť.“¹

Tento kuriózný inzerát svedčí o tom, ako všetci ľudia majú záujem o príbeh lásky. Deti sa pýtajú doma otca a mamy: „Ako ste sa zoznámili?“ Ľudia si rozprávajú medzi sebou, kto, koho, kde, kedy spoznal, stretol, atď. Príbeh lásky je večne inšpirujúci, aj čo sa týka filmu, literatúry, piesní, sochárstva a všetkých druhov umenia.

Na tomto základe ľahko pochopíme aj to, prečo v Evanjeliu Ježiš poslal Dvanástich a povedal im: „Chod'te a hlásajte: priblížilo sa nebeské kráľovstvo.“ (Mt 10, 7). Ako keby chcel povedať: „Chod'te, apoštoli moji, a vyrozprávajte ľuďom príbeh lásky medzi Bohom a človekom!“ Lebo na svete jestvuje nielen príbeh lásky muža a ženy, ale aj príbeh lásky Boha k človeku. Aj on má svoje dejiny. Veriaci človek je svedkom toho, že v jeho živote Boh uskutočnil príbeh lásky.

Na Ježišovi z Nazareta apoštoli videli, že Boh tento svet naozaj miluje. Uzdravoval chorých, liečil každý neuh, povzbudzoval útešnými slovami (porov. Mt 9, 35). Na kríži nenadával, nehrešil Rimanov, a veľkňazov, nepreklínal vtedajšiu náboženskú hierarchiu, ako to bežne robili obyčajní ukrižovanci. Keď zomieral s láskou na perách, apoštoli pochopili, že na ňom Boh najkrajšie vyrozprával príbeh lásky k človeku.

Apoštoli boli tak dotknutí týmto príbehom lásky, že mohli splniť Ježišovu požiadavku a ísť do sveta. Nie s úmyslom založiť nejakú faru, alebo vytvoriť modlitbové spoločenstvo. Nemali na mysli nejaké štruktúry, liturgiu, obrady, modlitby... Mali na pamäti jedno: tak, ako Boh miluje mňa, tak miluje aj iných ľudí, preto musím jeho príbeh lásky zvestovať. Možno aj druhý človek sa otvorí Bohu tak, ako som sa otvoril ja.

Keď teda počúvame vetu: „Chod'te a hlásajte: priblížilo sa nebeské kráľovstvo“ (Mt 10, 7), určite by sme si nemali predstavovať územie, vojsko, hrad, žezlo, moc, sluhov a pánov, krásne šaty, zlaté poháre, taniere a hostiny, lebo to patrí ku kráľovstvu pozemskému. Božie kráľovstvo, to je príbeh Božej lásky k človeku.

O tom, či sme vstúpili do Božieho kráľovstva, či Božie kráľovstvo je v nás, sa presvedčíme veľmi rýchlo odpoveďou na otázku: Aký je príbeh lásky Boha ku mne? A ako tá story vyzerá opačne – ja k Bohu? „Zabudol som ťa včera (v modlitbe) pobožkať, odpusť“ - možno aj toto je náš postoj voči Bohu.

V gréčtine a neskôr v latinčine sa vzťah Boha k človeku volá *mystagogiou*. Boh má náklonnosť k človeku, odpúšťa, povzbudzuje, dáva mu šancu na celú večnosť, lebo ho povolal k životu a naštartoval pre celú večnosť. Tento *mystagogický* vzťah je nová a večná zmluva. Boh ju nikdy neodvolá. Keď učeníci išli do sveta, odovzdávali *mystagogickú* skúsenosť o tom, ako nás Boh má rád a ako nás pozýva, aby sme aj my odpovedali svojim životom na jeho postoj.

Našou úlohou (každého jednotlivu, ale aj ako Cirkvi, spoločenstva) je vovádzať ľudí do tajomstva, do príbehu lásky medzi Bohom a človekom. Tak, ako sa príbeh lásky opakuje v ľudských dejinách mužov a žien, podobne sa opakuje príbeh lásky v duchovných dejinách každého z nás.

¹ BREZINA, J. (zobieral): *Pikantné a humorné perličky*. Bratislava : Štúdio humoru 1991, str. 21.

Kristus nedal príkaz, ktorý by zaťažoval a komplikoval život apoštolom ani nám. Nedal im nariadenie, uznesenie, ktoré by ich nútilo špekulovať. Dal im príbeh lásky, lebo len v ňom sa môže život vydať.

Všetky naše náboženské úkony: modlitba, čítanie Písma, svätá omša, skutky dobročinnosti sú odpoveďou na Božiu lásku a v nich sa rozvíja aj náš príbeh lásky s Bohom.

Zaujímavo túto tému ilustruje aj David Farrell. „Po dvadsiatich rokoch manželstva som objavil nový spôsob, ako oživiť našu lásku a vdýchnuť nášmu manželstvu druhý dych. Začal som sa stretávať s inou ženou“, píše, „a pritom to bol manželkin nápad. Povedala mi: „Sám vieš, že ju máš rád. Život je príliš krátky, musíme tráviť viac času s ľuďmi, ktorých milujeme.“ „Ale ja milujem teba,“ zaprotestoval som. A ona odpovedala: „Viem, ale máš rád aj ju. Nebudeš mi veriť, ale ja si myslím, že čím viac času strávíš s ňou, tým viac si aj my dvaja budeme bližší.“ No a ako obyčajne mala pravdu.

Žena, s ktorou som sa mal stretávať, bola moja matka. Mala sedemdesiatjeden rokov a už devätnásť rokov bola vdovou. Keď som jej zavolať a pozval ju na večeru a potom do kina, pýtala sa: „Čo sa deje?“ A ja som vysvetlil: „No, bolo by pekné, ak by sme spolu strávili určité chvíle – len my dvaja.“ „Dobre,“ povedala, „budem rada.“ Priznala sa, že povedala priateľkám, že ide na schôdzku so svojim synom. Nechceli jej veriť a určite sa budú pýtať, ako to dopadlo.

Raz v reštaurácii, mama povedala: „Keď si bol malý, ja som čítavala jedálny lístok tebe.“ A teraz keď už starká menej dobre videla, syn pochopil, že z opatrovateľky sa stala žena, ktorú treba opatrovať. Z chlapca, o ktorého sa bolo treba starať, stal sa opatrovateľ. „Naše vzťahy sa zmenili o stoosemdesiat stupňov.“

Dávid píše: „Začal som sa s mamou stretávať pravidelnejšie. Zašli sme na obed, rozprávali sme sa o práci, o rodine. Ona porozprávala rozličné rodinné klebety a hovorila aj o minulosti. Pochopil som, aké bolo pre ňu ťažké, keď počas II. svetovej vojny pracovala vo fabrike. Dozvedel som sa, ako sa stretla s otcom a so záujmom som počúval a pochopil, aké to bolo pre mňa dôležité. Ved' vlastne to bol môj životopis v nej!

Ja som sa snažil žiť ako ostatní. Zarobiť peniaze, zabezpečiť rodinu, diár som mal plný termínov, všetko stihnúť a pri mame som sa naučil, že niekedy je dôležité spomaliť. A tam som pochopil, čo to je dobre využitý čas. Manželka mala pravdu: stretnutie s inou ženou pomohlo aj môjmu manželstvu. Stal sa zo mňa lepší otec, lepší manžel a dúfam, že aj lepší syn. Ďakujem ti za to, mama,“ končí svoje rozprávanie pán David Farrell.²

Príbeh lásky medzi mužom a ženou, medzi synom a matkou vždy inšpiruje a posúva náš život. Aj príbeh lásky medzi Bohom a mnou. Má svoje zákulisia, má svoje krízy, to všetko je uskutočňovanie Božieho kráľovstva v nás. „Čím viac budeš mať rád mamu, tým si budeme bližší aj my dvaja. Lebo keď sa bude v tebe odvíjať príbeh lásky, bude to dobré i pre našu rodinu.“ Čím viac bude Kristus prítomný v našej duši a čím viac bude predmetom našej lásky, tým budeme my lepší a krajší aj v našom svedectve vonkajšieho života.

Ďakujeme za každé prijímanie Slova i Tela Krista, za náklonnosť Boha k nám, napriek tomu, že niekedy musíme Bohu povedať: „Zabudol som ťa včera pobožkať, odpusť mi.“

2 Láska - vzťahová štruktúra

*Jn 3, 16-18 Boh poslal svojho Syna, aby sa skrze neho svet spasil
Najsvätejšej Trojice A : dialóg lásky v spoločenstve*

Jeden muž hovorí druhému: „Počúvam, že tvoja žena je veľmi vzdelaná.“ A druhý odpovedá: „Áno. Je doma v literatúre, v hudbe, vo výtvarnom umení, len doma nikdy nie je

² FARREL, D.: Iná žena. In: CANFIELD, J. (editor) a iní : *Slepačia polievka pre ženskú dušu*. Bratislava : Sofa 1998, str. 37-41.

doma.“³ Vtip platí aj opačne, pretože aj o mužoch sa dá povedať: je doma v stavebníctve, v počítačoch, v politike, len doma nikdy nie je doma.

Kde a kedy je človek skutočne doma? Kde sa cíti ako doma? Domov nie sú len štyri steny. Až keď je človek „ubytovaný“ v srdci druhého a keď druhý je ubytovaný v jeho srdci, keď sú vzťahy lásky, vtedy sa v byte cíti človek doma.

Kde bol doma Ježiš z Nazaretu a kde sa cítil najlepšie? V evanjeliu čítame jeho vyjadrenie: „Ja a Otec sme jedno.“ (Jn 10, 30) Z tohto tušíme, akú skúsenosť mal s Bohom, ktorého nazýva Otcom.

Pre nás vždy bude otázkou, ako môže byť jeden Boh a v ňom tri Osoby. Ale vychádzajme z toho, že pravda o Najsvätejšej Trojici nevznikla za písacím stolom. Dogma o Trojici vznikla z toho, ako apoštoli počuli rozprávať Ježiša z Nazaretu. On žil s Otcom tak, že učeníci videli, „Ježiš vedie dialóg lásky“.⁴ Ježiš rozumie Bohu a vie, že v Bohu je tento dialóg lásky podstatný.

Ježiš hovoril o Bohu ako o bytí vzťahovom, ktoré sa vyjadruje štruktúrou: Otec, Syn a Duch Svätý. Postupne z toho, čo Ježiš povedal a čo apoštoli mohli porozumieť z jeho skutkov a slov, sa sformulovala náuka, ktorú dnes nazveme Trojica. Od prvého storočia v kresťanstve sa krstilo formulou: „Ja ťa krstím v mene Otca i Syna i Ducha Svätého“. Špekulácie o tom, čo to znamená, a ako môže byť jeden Boh v troch osobách, prišli v neskorších storočiach. Ale jasne sa tradovala Ježišova veta: „Id'te, učte všetky národy a krstite ich v mene Otca, Syna a Ducha Svätého.“ (Mt 28, 19) Ovocím dialógu lásky je skutočnosť, že „Boh tak miloval svet, že dal svojho jednorodeného Syna, aby nezahynul nik, kto v neho verí“ (Jn 3, 16).

V Starom zákone Židia rozumeli pod spoločenstvom (po židovsky haburah, po grécky koinonia) ľudí, ktorí sú napr. na svadobnej hostine. Starý zákon nepoznal spoločenstvo človeka s Bohom. Na tento vzťah Židia používali výraz „berít“, t. j. zmluva. Židia vedeli, že Boh je niekto, kto má prevahu nad človekom, odstup od človeka, je transcendentný. Preto sa neusilovali vyjadriť spoločenstvo medzi človekom a Bohom.⁵

V Novom zákone sa Ježiš snažil pomôcť ľuďom pochopiť, ako je Boh „doma.“ Chcel odhaliť niečo z tajomného Božieho života. Preto vyjadril, že Boh je večný dialóg lásky. To podstatné v ňom je vzťah. Boh je Slovo a Láska, preto môže hovoriť, cítiť, odpovedať a milovať. Pretože je vzťahom, môže sa otvoriť pre vzťah k stvoreniam. Vo vtelení ukázal, že je možné, aby Boh vytvoril spoločenstvo s človekom.

Boh nie je len neprístupný, ale je aj Otcom, ktorý človeka vtahuje do spoločenstva so sebou. Tak ako vinič a ratolesť sú jedno, tak je Boh s človekom (porov. Jn 15, 1). Kresťanstvo teda prišlo s niečím, čo vyjadrovalo nielen horizontálne spoločenstvo - skutočnosť medzi ľuďmi, ale aj vertikálu, teda vzťah Boha k človeku a vzťah človeka k Bohu. I keď Najsvätejšej Trojici neporozumieme, môžeme sa od nej učiť láske, ktorá často chýba v ľudskom spoločenstve.

Ilustruje to aj nasledujúci príbeh o pracovnom kolektíve. Každý deň skoro ráno prichádzal do podniku výkonný a šťastný mravček. Trávil tam celé dni, pracoval a pospevoval si staré pesničky o láske. Pracoval usilovne a radostne, hoci ho nikto nekontroloval. Sršeň, hlavný vedúci, to považoval za nemožné, preto vytvoril miesto supervízora – kontrolóra, na ktoré prijal švába s veľkými skúsenosťami. Jeho prvou starosťou bolo určiť hodinu príchodu a odchodu a pripravovať o tom detailné správy. Z toho dôvodu potreboval sekretárku, ktorá by mu mohla pripravovať všetky podklady. Preto prijal pavúčicu, ktorá organizovala archív a vybavovala telefonáty. A mravček - ešte stále bol výkonný a šťastný - pracoval a pracoval.

Lenže sršeň, hlavný vedúci, nebol spokojný s hláseniami. Chcel ešte aj porovnávacie tabuľky a grafy, ukazovatele riadenia a analýzy vývoja. Z toho dôvodu bolo nevyhnutné prijať

³ Kaufland č. 10, 3.3. 2007. In: www.kaufland-online.sk

⁴ RATZINGER, J.: *Boh a svet. Viera a život dnes*. Trnava : SSV 2002, str. 215.

⁵ Porov. RATZINGER, J.: *Cesta veľkonočným tajomstvom*. Trnava : SSV 2003, str. 122.

muchu, ktorá by pomáhala supervízorovi a bola by vybavená novým počítačom a farebnou tlačiarňou. Mravček, predtým výkonný a šťastný, pomaly prestal spievať svoje pesničky. Sťažoval sa na to množstvo papierov, ktoré musel vyplňovať.

Sršeň, hlavný vedúci sa rozhodol, že je potrebné prijať opatrenia a vytvoril pozíciu vedúceho oddelenia, na ktorom pracoval mravček, dovtedy výkonný a šťastný. Funkciu dostala cikáda, ktorá si do kancelárie dala kúpiť špeciálne kreslo a počítač s pripojením na internet. Nová vedúca čoskoro potrebovala novú asistentku, parazitku, ktorá bola jej pomocníkom v predchádzajúcich zamestnaniach. Pomáhala jej pripravovať strategické plány a rozpočet pre oddelenie, v ktorom pracoval mravček výkonný a šťastný. Ale mravček už nespieval a každým dňom sa stával smutnejším. „Teraz musíme zriadiť pracovisko, kde sa budeme zaoberať pracovnou atmosférou,“ povedala cikáda.

Jedného dňa hlavný vedúci, pozerajúc na výsledky oddelenia, kde pracoval mravček výkonný a šťastný, zistil, že to oddelenie neprináša výnosy. Preto skontaktoval sovu. Prestížnu konzultantku, aby urobila analýzu tejto situácie. Sova bola tri mesiace v podniku, vypracovala podrobný audit. Záver správy veľkého objemu, za veľa miliónov eur znel: „V podniku pracuje veľa ľudí“. Preto hlavný vedúci poslušol radu konzultantky a prepustil - koho? Mravčeka, dovtedy výkonného a šťastného.

Príbeh končí troma ponaučeniami: Po prvé, nech ti ani nenapadne byť výkonným a šťastným mravčekom. Ak budeš neužitočným a neschopným, neustanovia nad tebou žiadneho kontrolóra, veď by to bolo i tak zbytočné. Po druhé, ak si výkonný a šťastný, neprejavuj to, lebo ti budú závidieť a nebudú ti to tolerovať. Naopak, každý deň si vymysli nejaké nešťastie, aby si u ľudí vyvolal súcit. Po tretie, ak sa napriek tomuto varovaniu rozhodneš zostať mravčekom výkonným a šťastným, počítaj s tým, že budeš na svojich ramenách živiť sršňov, švábov, pavúkov, muchy, cikády, parazitov a sovy.

Taký je svet, v ktorom žijeme. Také je mnohokrát spoločenstvo v práci: nedokonalé, plné podrazov, závidisti a protekcie. Ďaleko má od spoločenstva, ktoré sa žije v nebi. Preto treba hovoriť o Najsvätejšej Trojici. A koľko podobných nedostatkov má spoločenstvo rodinné, spoločenstvo v škole, v parlamente, v politike?

Daj Bože, aby sa vo mne tento dialóg lásky k druhým ľuďom rozvíjal! Veď som bytie, ktoré má vzťahovú štruktúru. Potrebujem viac tolerancie, úcty a milosrdenstva. Nech je vidno na mojom prežehnaní, že to robím v mene Boha, ktorý je dialógom lásky. Nech môj život robí slávu Otcovi i Synovi v Duchu Svätom.